

Rapport från studieresa till San Francisco Maj 2007

Birgitta Petrell
Kari Kainulainen

Rapport från studieresa till San Francisco Maj 2007

Syftet med studieresan var att titta på annan missbruksvård än den vi bedriver i Sverige och Europa för att bli inspirerade och kanske lära något nytt... samt att vidga våra vyer.

Walden House

Vi började med att besöka Walden House på Missions Street. Walden House är inrymt i en stor rosa trevåningsbyggnad, kallad Multi, där flera olika aktiviteter pågår. Mena Zaminsky, som är chef för öppenvården, tog emot oss och berättade hur de arbetade, hur de såg på drogsituationen

i San Francisco samt visade oss runt. Walden House har funnits sedan 1969. De har tidigare förutom att arbeta med vuxna missbrukare även behandlat ungdomar. Centret hade precis avslutat den verksamheten pga. att anslagen skurits ned och behandling inte längre är lönsam eller ekonomiskt försvarbar. De såg som viktigast att arbeta med de mest behövande; hemlösa, homosexuella och äldre tunga narkomaner.

Walden House outpatient Service har öppet mellan kl 08.00 och 20.00 på vardagar. I verksamheten ingår 24 olika program med abstinensbaserad inriktning men centret går mer och mer mot harmreduction inriktning. De har kontakt med ungefär 80 – 100 patienter från 18 år och uppåt. Inom öppenvården ”Multi” på Mission Street arbetar 15 personal.

Walden House har olika vårdverksamheter med boende över hela San Francisco, men också i övriga Kalifornien. Det största inackorderingshemmet ligger i Haight Ashbury området och har framför allt omvårdnad av HIV/AIDS patienter. De har också inackorderingshem och träningslägenheter efter programmen.

Vi träffade också Sarah Schoenberger som är ansvarig för utslussning och behandling av personer som avtjänat sina fängelsestraff. Meningen är att de ska ha bostad och arbete när de har fullföljt sin behandling.

Deras största narkotikaproblem är metamfetamin, som har gått om crackmissbruket. Mena hade en liberal inställning till cannabis och sa att om någon går över från metamfetamin till cannabis kan hon bara se det som positivt, även om detta inte är Walden House officiella policy.

Walden House finansieras av San Francisco stad samt med federala medel, fonder och privata bidrag.

Haight-Ashbury Free Clinics

Haight-Ashbury Free Clinics startade under 60-talet då många unga drog sig till San Francisco i den s.k. Hippievågen. Flera av dessa utvecklade snabbt missbruk av både alkohol och droger samt annat fysiskt och psykiskt lidande. Då de inte hade någonstans att ta vägen och de traditionella vårdgivarna vände dem ryggen startades Haight-Ashbury Free Clinics. De har idag vuxit till att bli en av de största behandlande klinikerna i Kalifornien. Målgruppen utgörs idag av de mest utslagna i samhället. De har flera

olika typer av behandling men de grundläggande är; Medical Clinic - där de behövande kan få den hjälp de behöver, Substance Abuse Treatment Services - olika former av missbruksbehandling, Jail Psychiatric Services - där kriminella, med missbruk och psykiska problem, får en chans att komma tillbaka in i samhället samt Rock Medicine - sjukvård som ges av frivilliga vid olika typer av musik- och andra större arrangemang, där pengarna går tillbaka till övrig verksamhet. Anslagen till kliniken kommer annars från staden samt federalt och delstatligt håll.

Vi träffade Mr. Ben Eiland som är chef för deras Substance Abuse Treatment Services. Han berättade att de flyttat från Haight-Ashbury då området på senare år genomgått en uppräschning och de därför flyttat till det område där flertalet av deras klienter huserar. De har en stor grupp hemlösa som får basal hjälp; som att duscha, tvätta kläder, äta mat etc. De har även en stor grupp som kallas "working homeless". Flera av dem som hyr ut lägenheter kräver oftast tre hyror i förskott och när hyrorna ligger på ca 1800 US dollar/månad och många bara har ett låginkomstjobb som betalar ca 12 US dollar/timme så är en egen bostad en

omöjlighet. Dessa "working homeless" bor i sina bilar och kommer bara in för att tvätta kläder och duscha.

Crack-kokain utgjorde tidigare den största drogen men den har gått tillbaka lite och ersatts av metamfetaminet. Ben anser att straffsatsen för kokain utgör en rasfråga. Innehav av crack-kokain, som är de fattigas drog, bestraffas lika hårt som innehav av 100 gånger mer av det pulveriserade vita kokainet, som är de rikas drog. Ben anser inte heller att Haight-Ashbury Free Clinics förordar en harmreduction modell eftersom det inte är förenligt med den federala lagstiftning, men som privatperson anser han, liksom Mena Zaminsky, att det är enda sättet att kunna göra något åt deras svåra situation.

Delstaten Kalifornien antog år 1996 Proposition 215 - "The Compassionate Use Act" vilket legaliserade användande av cannabis för medicinskt bruk. Propositionen tillåter allvarligt sjuka människor bosatta i Kalifornien att använda cannabis för att lindra smärta. Det är en läkare som bedömer om en person är tillräckligt sjuk för att få sitt cannabis-ID. Proposition 215 skyddar också de läkare som skriver ut dessa ID'n från åtal. En person som fått sin sjukdom klassad och därigenom fått sitt cannabis-ID kan genom speciella cannabisklubbar köpa, odla och inneha cannabis för personligt bruk. Beslutet är kontroversiellt i den bemärkelse att den delstatliga lagen inte överensstämmer med den federala, som kriminaliserar användande och innehav av cannabis. Av de vi träffar på Haight-Ashbury Free Clinics tycker ingen att det delstatliga beslutet var bra, eftersom de anser att kriminella element nu kan ta del av vinsterna genom att kunna sälja cannabis till de sjuka. Trots att de anser att cannabis är en drog tycker de att delstaten istället helt borde ha legaliserat användandet av cannabis för att få bättre kontroll. De är också övertygade om att så kommer att ske inom en 20 årsperiod. Mycket av deras inställning grundar sig, liksom Walden House, på deras tunga klientel. De anser att det är bättre om de kan hålla sig till cannabis om de därmed slutar med ett "tyngre" missbruk av crack-kokain eller meta-amfetamin.

Vi får en rundtur i deras lokaler och får se de flesta av verksamheterna. Vi får även besöka deras skyddade boenden där de bedriver sin Jail Psychiatric Services som ligger på en ö ute i San Francisco Bay (Treasure Island). Här fanns separata program för män och kvinnor och flertalet av personalen som jobbar här har tidigare själva varit inne i programmen.

San Francisco Patients Cooperative and Medical Cannabis Community Center

Vi fick möjligheten att tillsammans med Joey från Haight-Ashbury Free Clinics bevista två av stadens cannabisklubbar. För att komma in på dessa krävs annars att man har sitt Cannabis-ID men vi har med Haight-Ashbury Free Clinics försorg ändå fått möjlighet att komma in för att prata. Den första klubb vi besöker är San Francisco Patients Cooperative and Medical Cannabis Community Center. Vi blir vänligt bemötta av dem som jobbar här. Vi träffar förestånderskan som berättar om deras verksamhet. De är ett brukarkollektiv där man måste vara medlem. De anordnar en hel del gemensamma aktiviteter för sina medlemmar. Lite konstigt känns det för oss då de bl.a. har AA/NA möten där. De nämner inte ordet cannabis utan pratar hela tiden om "medicinen" som deras medlemmar behöver. Belysning är dämpad och lukten av cannabis i lokalen är stark. De säljer Cannabis till patienterna från en disk. Man har även en egen odling av cannabis i lokalen. Odlingen har tillkommit genom en av deras aktiviteter där medlemmarna fått lära sig odla sin egen cannabis. Längs in i lokalen finns en minneslund för dem som gått bort i de sjukdomar som de försökt lindra med cannabis.

Vapor Room

Vi går till det andra stället på vinst och förlust. Vi ringer på den gallerförsedda dörren och en kille tittar ut. Han säger att föreståndaren inte är där och går och ringer honom. Han släpper in oss och vi väntar och Martin Olive dyker upp efter ett tag. Åter blir vi väl bemötta. Vi får en rundtur i lokalerna. Lokalen är målad i orange färg och det finns flera akvarier. Martin säger att det är för att deras medlemmar ska känna sig som hemma. Även på Vapor Room måste man vara medlem med giltigt cannabis-ID för att köpa deras "medicin". Även här pratar de om den "medicin" som deras medlemmar behöver. Martin understryker att just deras medlemmar t.o.m. få cannabis gratis om de saknar medel. Cannabis säljs i olika blandningar mellan sativa och indica där de olika blandningarna säjs lindra olika typer av symptom/värk.

Det mesta är marijuana för efter 9/11-01 har det blivit svårare att få in hasch i landet. Cannabis kan också köpas i olika former så som, kakor, teer, glass, kolor etc., etc.

Thunder Road, Adolescent treatment Centers, Inc

Innan besöket på Thunder Road, som är beläget i Oakland, hade vi kontakt med Dee Gagnon som är ansvarig för behandlingen i slutenvård. Emellertid fick hon akut förhinder och var tvungen att delegera besöket.

Thunder Road är ett behandlingshem för ungdomar, men har även behandling i öppenvård. Behandlingshemmet är uppdelat i en flick- och en pojkavdelning och tar emot ungdomar upp till 18 år. Behandlingstiden på avdelningen varierar från 6 till 9 månader. De har både frivillig behandling och tvångsvård tilldömd av domstol. Kostnaden för den frivilliga behandlingen bekostas av föräldrarna, varför det framför allt är medelklassens barn som har möjlighet att erhålla vård. Städerna i Bay-arean samt vissa sjukhus bekostar några platser för de mindre bemedlade.

Arbetsmetoden är kognitiv beteendeterapi med en utpräglad straff- och belöningsmodell. På flickavdelningen berättade två flickor om hur avdelningen fungerade. En flicka hade brutit mot reglerna och hade därför fått minuspoäng och bar en grön väst som visade att hon var under bestraffning. Hon var mycket angelägen att ge oss en bra information för att på så sätt få några pluspoäng. Utefter korridoren stod bänkar uppställda. På dessa skulle endast de som inte uppfört sig sitta och begrunda sin situation.

På pojkavdelningen fick vi träffa klinikchefen som också var legitimerad terapeut. Han handledde den personal som genomgick psykoterapeutisk vidareutbildning.

De vanligaste drogerna bland ungdomar är cannabis, alkohol och metamfetamin. Allt missbruk behandlades på samma sätt. 12-stegsmodellen är den dominerande behandlingsformen jämte beteendeterapi. AA och NA kom och höll möte en gång/vecka. Varje ungdom tilldelades en egen mentor "på stan", som de sedan fortsatte kontakten med då de skrevs ut.

Sammanfattning och Reflektioner

Drogsituationen i Kalifornien är inte jämförbar med den vi har i Sverige. Metamfetaminet är på stark framväxt och har gått om crack-kokain. På gatorna inne i San Francisco och även i de "fina" affärskvarteren sågs gravt nedgångna, hemlösa narkomaner.

Många ser inte cannabisbruk som något allvarligt narkotikamissbruk och många är för legalisering. Vidare finns det två vitt skilda syner på cannabis; de två olika lagstiftningarna:

1. Den federala lagen som förbjuder användande/hantering
2. Kaliforniens delstatslag som tillåter medicinsk användning.

Flera av de vi träffade resonerade i termer av att alkohol var farligare än cannabis. Vad gäller den kognitiva funktionsnedsättningen som cannabis orsakar ansåg flera att detta också gällde för alkohol. De tyckte att cannabis var en ganska harmlös drog och flera av de vi talade med var för legalisering.

Missbruksvården var pga. ekonomiska förutsättningar koncentrerad på de mest behövande och mest nedgångna missbrukarna. Vård av unga kom i andra hand och de största behandlingscentra hade sett sig nödsakade att lägga ned sin ungdomsvård pga. nedskena anslag.

Kalifornien och de nio andra delstaterna som antagit ”The Compassionate Use Act” har en mer liberal inställning till droger och tänker mer i banor av harmreduction. Utifrån vårt studiebesök i San Francisco tycker vi att Sverige, som fortfarande strävar mot ett narkotikafritt samhälle, valt rätt väg när det gäller vår syn på narkotika och narkotikabehandling. Även om missbrukssituationen här kan bli bättre så känns den fortfarande överblickbar. Vi insåg hur viktigt det är att hålla fast vid vår restriktiva syn, när vi överallt såg svårt nedgångna narkomaner med tungt missbruk. Vi anser att det är viktigt att motverka all form av legalisering för det går aldrig att ta tillbaka det man tappat i mark.

Det är också viktigt att lägga tyngden och resurserna på ungdomar. Det är viktigt med tidig upptäckt av missbruk för att så långt som möjligt undvika att några av de ungdomar som börjar testa droger utvecklas till vuxna narkomaner utan någon framtid.

Till sist, genom att resa, träffa andra och utbyta erfarenheter vidgar man sina vyer och som också staben kom fram till i sin resa till Berlin, - ”Man lär sig alltid nåt!”

Stockholm den 3 juli 2007

Birgitta Petrell
Kari Kainulainen